

Italiankielen substantiivit on jaettu maskuliineihin ja feminiineihin. Kummallakin ryhmällä on omat artikkelimuotonsa.

Yleensä substantiivin (*tai substantiivin ja sen määreen*) edessä käytetään artikkelia (*paitsi epäm. monikossa*).

Artikkelit ovat seuraavat:

MUODOT

16, 17, 45

Maskuliini

ennen tavallista
konsonanttia

yks. epäm.

un libro

yks. määr.

il libro

mon. määr.

i libri

ennen vokaalia

un amico

l'amico

gli amici

ennen s + toista kons.,

uno studente

lo studente

gli studenti

z,

uno zoo

lo zoo

gli zoo

ps,

uno psicologo

lo psicologo

gli psicologi

gn,

uno gnocco

lo gnocco

gli gnocchi

x,

uno xilofono

lo xilofono

gli xilofoni

j:nä ääntyvä

i, j tai y

uno yogurt

lo yogurt

gli yogurt

Feminiini

ennen

konsonanttia

una casa

la casa

le case

ennen vokaalia

un'amica

l'amica

le amiche

Huom. 1. Ei ole olemassa erityistä monikon epämääräistä artikkelia: pelkkä substantiivin monikko riittää:

Questi sono fiori.

17

Huom. 3. Se, mikä maskuliinin tai feminiinin artikkelimuoto valitaan, riippuu artikkelia välittömästi seuraavan sanan alkukirjaimista:

Moravia è uno scrittore italiano.

Moravia è un bravo scrittore.

22, 61, 62, 108,
119, 131

EPÄMÄÄRÄISTÄ
ARTIKKELIA
KÄYTETÄÄN

Artikkelien käyttö

1. kun asia on uusi tai tuntematon tai epämääräinen:
Arriva uno studente.

2. kun halutaan (yksi) kappale jotakin:
Un caffè, per favore.

3. kun ainesanoista puhuttaessa jokin määrätty laji tai tuote otetaan erityisen tarkastelun kohteeksi:
Il Brunello di Montalcino è un vino molto buono.

EPÄMÄÄRÄINEN
ARTIKKELI JÄÄ
POIS

1. yleensä ainesanoista puhuttaessa:
Prende acqua o vino?

2. essere-verbin yhteydessä, kun pelkällä substantiivilla (*ilman määrettä*) ilmaistaan ammatti:
Sono segretaria. (*Olen sihteeri.*)

MÄÄRÄISTÄ
ARTIKKELIA
KÄYTETÄÄN

1. kun asia tai esine on jo mainittu tai muuten tunnettu; kun tiedetään, mistä yksittäisestä kappaleesta on kysymys:
Lo studente che arriva, è un amico di Henri.

2. kun substantiiviin liittyy määre (*esim. adjektiivi tai genetiivi*), jonka perusteella tiedetään, kenestä tai mistä on kysymys:
Prendi la macchina vecchia.
Viene anche l'amico di Henri?

Määräistä artikkelia käytetään myös, kun on kysymyksessä:

3. maan tai maakunnan nimi:
la Francia
il Belgio
gli Stati Uniti
la Toscana
4. kaupungin nimi, johon liittyy määre (*kaupunkien nimet ovat feminiinejä*,
La bella Firenze.
5. joen nimi:
il Tevere, il Po
6. arvo tai ammatti:
Vorrei parlare con il signor Rossi.
7. kielen nimi:
Lo spagnolo è facile.
8. kouluaine:
A Laura piace la storia.
9. ammatti **fare**-verbin yhteydessä:
Faccio la segretaria. (*Olen sihteeri(nä).*)
10. kellonaika:
Sono le sei e mezzo.
Vieni alle dieci.
11. päivämäärä:
Oggi è il quattro giugno.
12. viikonpäivä; aina tai yleensä määrättynä viikonpäivänä:
Il sabato (*lauantaisin*) non c'è scuola.
13. vuosiluku: È morto nel 1912.

Määräistä artikkelia käytetään myös:

14. useimmiten possessiivipronominin yhteydessä:
Dov'è la tua macchina?
15. useimmiten järjestyslukujen yhteydessä:
Prenda la seconda traversa a sinistra.
16. kun puhutaan yleistävästi esim. koko eläinlajeista tms.
Gli piacciono i gatti. (*Hän pitää kissoista.*)
Ti piace la musica?
17. puhuttaessa tavaroista, joita yleensä omistetaan yksi kappale, tai joita puhuja tavallisesti aina pitää mukanaan:
Hai la patente? (*Onko sinulla ajokorttia?*)
Ecco il passaporto.
Dammi le chiavi.
Vado a comprare le sigarette.
18. usein sanonnoissa, joissa suomenkielessä käytettäisiin possessiivisuffiksia (*italialaisessa lauseessa on usein refleksiiviverbi tai persoonapronominin painoton dativimuoto*):
Viene con la mamma. (*Hän tulee äitinsä kanssa.*)
Mi lavo le mani. (*Pesen käteni.*)
Gli taglio i capelli. (*Leikkaan hänen tukkansa.*)
19. partitiivisessa artikkelissa, joka ilmaisee epämääräistä määrää:
Compra delle (*dí+le*) mele.

**MÄÄRÄINEN
ARTIKKELI
JÄÄ POIS**

1. usein tavallisissa sanonnoissa, kun prepositiona on in tai a:
Vado in biblioteca a studiare.
Marco è a casa?
2. kiinteissä sanonnoissa joidenkin muidenkin prepositioiden yhteydessä:
Vorrei una camera con bagno.
3. **in**-preposition yhteydessä, kun siihen liittyy maan nimi joka on yksiköllinen, **a**-loppuinen feminiini, johon ei liity määreitä:
Quest'anno vanno in Grecia.

HUOM! Nykykielessä **in**-preposition yhteydessä artikkeli jää usein pois myös yksiköllisen maskuliinisen maannimen edestä, jos maannimeen ei liity määreitä:
Ha fatto un viaggio in Giappone. (*Hän teki matkan Japaniin.*)

Muulloin on aina käytettävä määräistä artikkelia maannimen yhteydessä:
Tim abita negli Stati Uniti.
Questo pacchetto arriva dall'Italia.

4. kaupungin nimen yhteydessä, jos siihen ei liity määreitä:
Ti piace Venezia?

Poikkeus: On muutamia kaupunkien nimiä, joihin kuuluu aina artikkeli:
l'Aia (*Haag*), Il Cairo ja l'Aquila (*Abruzzin maakunnan pääkaupunki*).

5. arvonimien ja muiden puhuttelusanojen yhteydessä, kun henkilöä puhutellaan suoraan:
Dottore, buongiorno.
Come sta, signora?
6. sukulaisuutta ilmaisevien sanojen yhteydessä, jos niitä edeltää possessiivipronomini silloin, kun sukulaisuutta ilmaiseva sana on yksiköllinen ja ilman määreitä tai merkitystä muuttavia päätteitä, ja kun sukulaisuutta ilmaistaan "perussanalla" (*esim. madre, ei: mamma*) ja kun possessiivipronomini ei ole "loro":
Conosci mio fratello?

Mutta: Conosci i miei fratelli?

7. kielten nimien yhteydessä, kun ne liittyvät yksinkertaisissa lauseissa parlare-verbiin:
Parla inglese?
8. kuukausien nimien yhteydessä, jos niihin ei liity määrettä:
Dopo aprile viene maggio.
In gennaio parto per l'Italia.
9. viikonpäivien nimien yhteydessä, jos niihin ei liity määrettä: (*ks. kuitenkin edellä, kohta 12*)
Dopo lunedì viene martedì.
Cosa fai sabato?
Cosa hai fatto sabato?
10. **di**-preposition yhteydessä, kun ilmaistaa jotakin tiettyä määrää:
Vorrei una lattina di birra.

**MÄÄRÄINEN
ARTIKKELI +
PREPOSITIO**

Huom! Määräinen artikkeli voi yhdistyä prepositioon: ks. s.95, 279.